

Det Kgl. Kunnskapsdepartement
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Saksbehandler:
Erik Johann Duncan
erik.duncan@siu.no

Toril Fiva

Saknr:
2014/171

Vår ref:
11651/2014

Deres ref:
14/3600

Dato:
30.10.2014

Høring - Rapport fra Ekspertgruppen i spesialpedagogikk

SIU viser til høring på rapporten Utdanning og forskning i spesialpedagogikk – veien videre fra Ekspertgruppen for spesialpedagogikk.

SIU merker at ekspertgruppen har gjort et solid arbeid med å gjennomgå de spesialpedagogiske utdanningene i Norge og vurdere hvordan de bør innrettes og dimensjoneres i årene som kommer, for at samfunnets behov for spesialpedagogisk kompetanse skal kunne dekkes.

Som nasjonalt senter for internasjonalisering av utdanning har SIU primært sett nærmere på ekspertgruppens tilrådinger hva angår internasjonalisering i FoU og innenfor undervisning på BLU og GLU. SIU opplever det som svært positivt at internasjonalisering fremheves som viktig for å utvikle kvaliteten innenfor spesialpedagogikken, både sett opp imot breddekompetanse og dybdekompetanse.

Internasjonalisering av utdanning er av norske myndigheter fastslått som både et mål i seg selv, men også et virkemiddel for å fremme økt kvalitet og relevans i norsk utdanning (Stortingsmelding 14, 2008-2009). Rammepanutvalget (2010) framhever også i sine retningslinjer for grunnskolelærerutdanningen (GLU) det internasjonale perspektivet:

- Lærerutdanningsinstitusjonene skal legge til rette for et internasjonalt semester innenfor 4-årig grunnskolelærerutdanning. I utformingen av lokale programplaner må den enkelte institusjon innpasse internasjonalt semester.
- Programplanen og undervisningen skal også tilrettelegge for internasjonalisering ved lærestedet, for eksempel i form av internasjonale og flerkulturelle dimensjoner i studiet, engelskspråklig pensum og utenlandske gjesteforskere/forelesere.

Rammepanutvalget belyser at internasjonalisering av samfunns- og arbeidsliv forutsetter språk- og kulturkunnskap og internasjonale erfaringer. Lærere må derfor ha kunnskap om og forståelse for det flerkulturelle samfunn. Det innebærer oppmerksomhet om kulturelle forskjeller, og ferdigheter til å håndtere disse. Den globale, internasjonale og flerkulturelle orienteringen må derfor prege lærerutdanningene, også på det spesialpedagogiske området.

Følgegruppen for lærerutdanningsreformen ble i januar 2010 oppnevnt av Kunnskapsdepartementet. Gruppens hovedoppgave er å følge innføringen av de nye grunnskolelærerutdanningene og bidra til å sikre at reformen gjennomføres etter Stortingets intensjoner og i tråd med gjeldende styringsdokumenter.

Følgegruppen konkluderer: «Totalt sett vurderer vi at flere av institusjonene har en lang vei å gå før kravet om internasjonalisering blir ivarettatt i henhold til forskriftene og de nasjonale retningslinjene blant annet med hensyn til klare målformuleringer og engelsk pensum».

NIFU konkluderer i et arbeidsnotat 2/2014 «Internasjonalisering av norsk høyere utdanning»: «Utfordringene med å innarbeide internasjonaliseringsperspektivet er kanskje aller størst i de korte profesjonsutdanningene».

SIU opplever at ekspertgruppen i sin rapport langt på vei møter disse utfordringene, både ved å belyse viktigheten av kulturforståelse, men ikke minst også ved å fremheve internasjonalisering som virkemiddel for å styrke små, sårbare spesialpedagogiske fagmiljøer. Det vises blant annet til nordisk internasjonalt samarbeid for å styrke synspedagogikk og døvblindepedagogikk.

Fra den tidligere LLP-perioden (2007-2013) besitter SIU gode eksempler på at flernasjonalt samarbeid styrker praksisfeltet. SIU fremhever Huseby kompetansesenter som et godt eksempel på styrket kvalitet gjennom internasjonalisering. I 2013 mottok kompetansesenteret i Oslo Comenius-prisen. Gjennom europeisk samarbeid har senteret gitt viktige bidrag i arbeidet for at blinde og svaksynte elever får tilpasset, relevant og god undervisning. I forbindelse med mottakelsen av prisen uttalte Hilde Havsjømoen, seksjonsleder ved fagavdeling syn, Statped sørøst: « Matematikkopplæring for blinde er et veldig lite fagområde i Norge, og også internasjonalt. Da blir det ekstra viktig å treffe internasjonale kolleger og diskutere undervisning, metodikk, og læremidler».

Havsjømoen fortalte også om læring på mange plan. Alle deltakerne i Comenius-partnerskapet «Touching Maths» (2010-2012) presenterte eksempler på ulike geometriske verktøy: «Nederland er det landet som er mest likt Norge, når det gjelder metodikk og bruk av teknologiske verktøy for blinde. De nederlandske partnerne tipset oss om en svært god kalkulatorløsning for blinde. I Belgia hadde de utviklet gode metoder for polynomdivisjon og funksjonsdrøfting».

SIU merker at en omlegging av dagens grunnskolelærerutdanning vil kunne innebære en femårig, forskningsbasert utdanning. Ved en slik omlegging anser vi at mangfoldet av internasjonal didaktikk vil kunne styrke forskningsdimensjonen i spesialpedagogisk opplæring. Når det gjelder profesjonsforskning på institusjonsnivå merker vi oss at ekspertgruppen tilrår å benytte studentutveksling, professor II-stillinger med internasjonal profil, internasjonal publisering, nordisk mastergradssamarbeid samt prioritere deltakelse i internasjonal forskernettverk.

SIU anser at forslagene fra ekspertgruppen representerer helhetlige, kvalitativt gode bidrag for å stryke den internasjonale dimensjon i utdanning og forskning innenfor spesialpedagogikk.

Med hilsen

Gro Tjore
assisterende direktør

Erik Johann Duncan
Avdelingsdirektør

